స్వతంత్ర భారతదేశంలో హైదరాబాద్ రాష్ట్రం

స్వతంత్ర భారతదేశంలో హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విలీనం, తదనంతర పరిపాలనా మార్పులు మరియు సామాజిక ఉద్యమాల గురించి ఈ పార్యాంశం వివరిస్తుంది. నిజాం ఫ్యూడల్ పాలనను అంతమొందించి, భూ అసమానతలను తొలగించి, స్థానిక ఉద్యోగ హక్కులను కాపాడాలనే లక్ష్యంతో ఈ చారిత్రక పరిణామాలు చోటుచేసుకున్నాయి. దీని ఫలితంగా మిలటరీ, పౌర (సివిల్) పాలనల అనంతరం తొలి ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం ఏర్పడటం, ప్రగతిశీల భూసంస్కరణల అమలు మరియు స్థానికుల ప్రయోజనాల రక్షణ కోసం 1952 ముల్కీ ఉద్యమం ఆవిర్భవించడం జరిగాయి.

1. హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విలీనం - 1948

- నిజాం పాలన ముగింపు
- ఆపరేషన్ పోలో (Operation Polo)
- భారత యూనియన్ లో చేరిక

2. మిలటరీ మరియు పౌర (సివిల్) పాలన

- మేజర్ జనరల్ జెఎన్. చౌదరి నేతృత్వంలో మిలటరీ పాలన
- ఎం.కె. వెల్లోడి నేతృత్వంలో పౌర పరిపాలన
- పాత వ్యవస్థ నుండి క్రమమైన మార్పు

3. తొలి ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం - 1952

- హైదరాబాద్ రాష్ట్ర శాసనసభకు తొలి ఎన్నికలు
- బూర్గుల రామకృష్ణారావు నేతృత్వంలో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు
- ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియ ప్రారంభం

4. భూసంస్కరణలు

- హైదరాబాద్ (తెలంగాణ ప్రాంతం) కౌలు మరియు వ్యవసాయ భూల చట్టం
- భూస్వామ్య విధానాన్ని నియంత్రించడం
- పేదలకు భూ పంపిణీ

5. 1952 ముల్కీ ఉద్యమం

- స్థానిక ఉద్యోగ హక్కుల రక్షణ కోసం ఉద్యమం
- నాన్-ముల్కీల నియామకాలపై నిరసన
- తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల చైతన్యం

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

‘విలీనం మరియు ప్రాథమిక పాలన’

ఆపరేషన్ పోలో

సెప్టెంబర్ 17, 1948

- భారత సైన్యం చేపట్టిన మిలటరీ చర్యను ‘ఆపరేషన్ పోలో’ అంటారు. దీని ఫలితంగా సెప్టెంబర్ 17, 1948న నైజాం సైన్యాధ్యక్షుడు ఎల్. ఎడ్రూస్ భారత సైన్యానికి లొంగిపోయాడు.

మిలటరీ & సివిల్ పాలన

1949 చివరి వరకు

1950 జనవరి

- హైదరాబాద్ రాష్టానికి మొదటి మిలటరీ గవర్నర్‌గా జనరల్ జె.ఎన్. చౌదరి నియమితులై, 1949 చివరి వరకు ఆ పదవిలో కొనసాగారు. అనంతరం 1950 జనవరిలో సీనియర్ సివిల్ సర్వీస్ అధికారి ఎం.కె. వెల్లోడి ముఖ్యమంత్రిగా పార (సివిల్) పాలన ప్రారంభమైంది.

రాజ్యాంగం & హోదా

1950 జనవరి 26

రాజ్ ప్రముఖ్

- 1950 జనవరి 26న భారత రాజ్యాంగం అమలులోకి వచ్చింది. నిజాంకు గౌరవ సూచకంగా ‘రాజ్ ప్రముఖ్’ అనే బిరుదు ప్రధానం చేశారు.

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

మొదటి సాధారణ ఎన్నికలు - ప్రజా ప్రభుత్వం

మొదటి సాధారణ ఎన్నికలు

1952

శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు (ముఖ్యమంత్రి)

తొమ్మిది (9) మంది మంత్రులు

- 1952లో జరిగిన మొదటి సాధారణ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ విజయం సాధించింది.
- తొమ్మిది (9) మంది మంత్రులతో కూడిన మంత్రివర్గానికి శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు ముఖ్యమంత్రిగా తొలి ప్రభుత్వం ఏర్పడింది.

భూ సమస్య - సంస్కరణలు

1950ల దశాబ్దం

జమీందారీ, జాగీర్దారీ వ్యవస్థ

ప్రగతిశీల భూసంస్కరణలు & జాగీర్దారీ రద్దు

- జమీందారీ, జాగీర్దారీ వ్యవస్థల ఫ్యూడల్ (భూస్వామ్య) స్వరూపం వల్ల దీనిని పరిష్కరించేందుకు ప్రభుత్వం జాగీర్దారీ వ్యవస్థను రద్దు చేసి,
- నిరుపేదలకు, కౌలుదారులకు భూమిపై యాజమాన్య హక్కులు కల్పించ దతేవేలాది ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చి వ్యవసాయోత్పత్తి పెరిగింది.

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం

భూదానోద్యమం

1951 ఏప్రిల్ 18

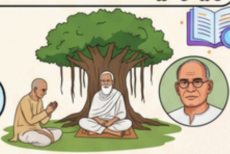

- సర్వోదయ నాయకుడు శ్రీ వినోబాభావే నల్గొండ జిల్లా, పోచంపల్లిలో ఈ శాంతియ. ఆర్థిక అసమానతల, పేదరిక నిర్మూలనే లక్ష్యంగా సాగిన ఈ ఉద్యమం క్రమంగా

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

బూర్గుల రామకృష్ణారావు ప్రభుత్వం (1952–1956)

హైదరాబాద్ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్యమంత్రి

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

మార్చి 13, 1899 – పడకల్లు, మహబూబ్ నగర్

- తల్లిదండ్రులు: నరసింగరావు & రంగనాయకమ్మ
- విద్యాభ్యాసం:
  - మెట్రిక్ – హైదరాబాద్ (1915)
  - బి.ఏ (ఆనర్స్) – ఫెర్గూసన్ కళాశాల, పూణా
  - న్యాయశాస్త్రం – బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయం
- ⚖ వృత్తి: 1923 నుంచి న్యాయవాది

సాహితీ సేవ

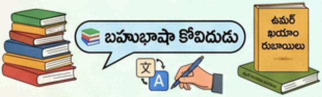

బహుభాషా కోవిదుడు

📖 ఉమర్ ఖయాం రుబాయిలు – తెలుగు అనువాదం

✍ ముఖ్య రచనలు:
- సారస్వత ముక్తావళి
- కృష్ణశతకం
- కనకధారాస్తవం
- పుష్పాంజలి

రాజకీయ ప్రస్థానం

📌 1931 – ఆంధ్ర మహాసభ అధ్యక్షుడు (దేవరకొండ)

📌 పీపుల్స్ కన్వెన్షన్ ప్రధాన కార్యదర్శి

✊ స్వాతంత్ర్య పోరాటం:
- 1942 – క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం
- 1947 – నిజాం ప్రభుత్వం అరెస్టు

ముఖ్యమంత్రి పదవి

హైదరాబాద్ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్యమంత్రి

🏛 1952 ఎన్నికలు – షాద్‌నగర్ నుంచి విజయం

👑 హైదరాబాద్ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్యమంత్రి

మంత్రివర్గం

👥 కీలక సభ్యులు:

- దిగంబర్ రావు బిందు – హోం
- కె.వి. రంగారెడ్డి – ఎక్సైజ్ & అటవీ
- వినాయక రావు విద్యాలంకార్ – వాణిజ్యం & పరిశ్రమ
- జి.ఎస్. మేల్కోటే – ఫైనాన్స్
- జి.ఎస్. మేల్కోటే – ఫైనాన్స్
- మెహిదీ నవాజ్ జంగ్ – ప్రజారోగ్యం
- మర్రి చెన్నారెడ్డి – వ్యవసాయం
- అన్నారావు జ్ఞానముఖి – స్థానిక సంస్థలు
- దేవిసింగ్ చౌహాన్ – గ్రామీణ అభివృద్ధి
- శంకర్ దేవ్ – సాంఘిక సేవ

"తెలంగాణ రాజకీయ చరిత్రలో కీలక నాయకుడు – బూర్గుల రామకృష్ణారావు"

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

Telangana

బూర్గుల రామకృష్ణారావు ప్రభుత్వం – సంస్కరణలు & విజయాలు (1952–1956)

1. ఆర్థిక సుస్థిరత

💰 నిజాం కాలంలో భారీ ఖర్చులతో దెబ్బతిన్న ఆర్థిక వ్యవస్థ

📊 తీసుకున్న చర్యలు:

- 1950 – ఎ.డి. గోర్వాలా కమిటీ అమేలు
- ఖర్చుల నియంత్రణ & ఆదాయ పెంపు

✅ ఫలితం:

- 1952 నాటికి బడ్జెట్ సమతౌల్యం
- ఏటా ₹350 లక్షల మిగులు

BUDGET

ద్రబ్యపత:

🌾 రైతుల కోసం కీలక మార్పులు

📜 చట్టాలు:

- జాగీర్ రద్దు చట్టం (1949)
- హైదరాబూద్ కౌలుదారీ చట్టం (1950)
- సవరణ చట్టం (1954)

3. శాంతి & పరిపాలన

🛡️ ముఖ్య చర్యలు:

- ముల్కీ నిబంధనల వివాద పరిష్కారం
- కమ్యూనిస్టులపై కఠిన చర్యలు
- శాంతి భద్రతలపై ప్రజలకు నమ్మకం కల్పించడం

2. జాగీర్దారీ రద్దు & భూసంస్కరణలు

🌾 రైతుల కోసం కీలక మార్పులు

📜 చట్టాలు:

- జాగీర్ రద్దు చట్టం (1949)
- హైదరాబాద్ కౌలుదారీ చట్టం (1950)
- సవరణ చట్టం (1954)

🎯 లక్ష్యం:

- కౌలు రైతుల రక్షణ
- భూములను ప్రభుత్వ నియంత్రణలోకి తీసుకురావడం

📖 ప్రత్యేక ప్రశంస:

- వి.పి. మీనన్ తన గ్రంథంలో ఈ విజయాన్ని కొనియాడారు

- ఇంకా ఇలాంటి పోస్ట కోసం
- ఫాలో అవ్వండి
- కొనియాడారు

✨ సంక్షిప్తంగా:

"ఆర్థిక స్థిరత్వం + భూసంస్కరణలు + శాంతి భద్రతలు = బలమైన పరిపాలన"

👉 తెలంగాణ చరిత్రలో సంస్కరణలకు పునాది వేసిన ప్రభుత్వం

📌 ఇంకా ఇలాంటి పోస్టర్ల కోసం ఫాలో అవ్వండి

బూర్గుల రామకృష్ణారావు – పదవీ త్యాగం & అనంతర సేవలు

సెక్షన్ 1: పదవీ త్యాగం (1956)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు మద్దతు

ముఖ్య పాత్ర:

- పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో కీలక పాత్ర

లక్ష్యం:

- తెలంగాణ ప్రయోజనాలు సాధిస్తాయనే విశ్వాసం

విశేషం:

- ముఖ్యమంత్రి పదవిని స్వచ్ఛందంగా త్యాగం

సెక్షన్ 2: గవర్నర్‌గా సేవలు

గౌరవప్రద పదవులు:

- కేరళ గవర్నర్ (1956 – 1960)
- ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నర్ (1960 – 1962)

పరిపాలనా అనుభవాన్ని దేశానికి అందించారు

సెక్షన్ 3: పార్లమెంట్ సేవలు

రాజ్యసభ సభ్యుడు (1962 – 1966)

దేశ రాజకీయాలలో చురుకైన పాత్ర

హైలైట్ బాక్స్

✨ సంక్షిప్తంగా: "త్యాగం + నాయకత్వం + దేశసేవ = చిరస్థాయి నాయకత్వం" ✨

ముగింపు (Conclusion)

- నిజాం అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు
- నవ తెలంగాణ నిర్మాణానికి పునాది వేసిన ఆధునిక నిర్మాత
- ముఖ్యమంత్రి పదవిని త్యజించిన త్యాగశీలి
- సంక్షోభంలో రాష్ట్రాన్ని ఆర్థికంగా బలోపేతం చేసిన పరిపాలనా దక్షుడు

ఫుటర్ CTA

👉 తెలంగాణ చరిత్రలో చిరస్థాయి వ్యక్తిత్వం – బూర్గుల రామకృష్ణారావు

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision

భూసంస్కరణల చట్టాలు (1950 & 1954)

బూర్గుల ప్రభుత్వం – రైతుల రక్షణకు కీలక అడుగులు

1. నేపథ్యం

తెలంగాణ సాయుధ పోరాట ప్రభావం

లక్ష్యం:
- కౌలు రైతుల రక్షణ
- భూ సమానత్వం

2. 1950 చట్టం

హైదరాబాద్ కౌలుదారీ -

ముఖ్య అంశాలు:
- 6 సంవత్సరాలు కౌలు → రక్షిత కౌలుదారు హోదా
- శాశ్వత హక్కులు కల్పన

రక్షణ:
- వ్యవసాయ భూముల చట్టం

రక్షణ:
- బేదఖల్ నుంచి రక్షణ
- తక్కువ ధరకు భూమి కొనుగోలు హక్కు

ఆర్థిక కమతం (Economic Holding):
- కుటుంబ పోషణకు అవసరమైన భూమి
- గరిష్ఠ పరిమితి → 5 రెట్లు
- 10 సంవత్సరాల భద్రత

3. 1954 సవరణ చట్టం

విస్తృత సంస్కరణలు

కుటుంబ కమతం (Family Holding):
- కనీసం ₹800 ఆదాయం వచ్చే భూమి

పరిమితులు:
- భవిష్యత్తు → 3 రెట్లు
- ప్రస్తుత యజమానులు → 4.5 రెట్లు

మౌలిక కమతం:
- కుటుంబ కమతం లో 1/3 భాగం
- దీనికంటే తక్కువ విభజన నిషేధం

అదనపు హక్కు:
- యజమానులకు స్వయంగా సాగు హక్కు

4. అమలు & గణాంకాలు

✅ 1951: 6 లక్షల మంది → రక్షిత కౌలు ధృవపత్రాలు

ఎ.ఎం. ఖుస్రో నివేదిక

మాజీ జాగీర్దారీ ప్రాంతాలు:
- 45.38% → ధృవపత్రాలు
- 12.42% → భూమి కొనుగోలు

తెలంగాణ ప్రాంతం:
- 55.5% → ధృవపత్రాలు
- 17.12% → కొనుగోలు

దివానీ ప్రాంతాలు:
- 61.38% → ధృవపత్రాలు

5. ఫలితాలు

సొంత వ్యవసాయం:
- 79.7% → 82.3% (పెరుగుదల)

లీజు వ్యవసాయం:
- 20.2% → 17.6% (తగ్గుదల)

రైతులకు స్థిరత్వం & భద్రత

✨ సంక్షిప్తంగా: "రక్షణ + హక్కులు + భూ పరిమితులు = సమాన వ్యవసాయ వ్యవస్థ"

👉 తెలంగాణలో రైతు సంక్షేమానికి పునాది వేసిన చట్టాలు

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

భూకమతాల సర్వే (1954 – తెలంగాణ)
భూసంస్కరణల ప్రభావం – రైతుల విభజన

📋 సర్వే ముఖ్యాంశం

📊 2 హెక్టార్ల లోపు → చిన్న రైతులుగా గుర్తింపు

📈 ప్రభావం: • భూకమతాల సంఖ్య పెరుగుదల • భూమి విభజనలో మార్పులు

రైతుల వర్గీకరణ

సన్నకారు రైతులు	చిన్నకారు రైతులు	మధ్యతరహా రైతులు	పెద్ద రైతులు	అతిపెద్ద రైతులు
< 1 హెక్టార్	1 – 2 హెక్టార్లు	2 – 4 హెక్టార్లు	4 – 20 హెక్టార్లు	> 20 హెక్టార్లు
• కమతాలు: 24%	• కమతాలు: 16%	• కమతాలు: 20.5%	• కమతాలు: 33.5%	• కమతాలు: 6%
• విస్తీర్ణం: 8%	• విస్తీర్ణం: 8%	• విస్తీర్ణం: 15%	• విస్తీర్ణం: 47%	• విస్తీర్ణం: 22%

🔍 విశ్లేషణ

📌 చిన్న & సన్నకారు రైతులు → ఎక్కువ సంఖ్య 📌 పెద్ద రైతులు → ఎక్కువ భూవిస్తీర్ణం

⚖️ అసమానత ఇంకా ఉన్నా → విభజన మెరుగుపడింది

సంస్కరణల ప్రభావం

🌾 ఫ్యూడల్ జాగీర్దారీ వ్యవస్థకు ముగింపు

✅ రైతులకు చట్టపరమైన రక్షణ

✅ లక్షలాది మంది → భూ యజమానులు

✅ వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పెరుగుదల

⚠️ కొన్ని సమస్యలు: • అక్రమ గెంటివేతలు • భూమి బదలాయింపులు

🌟 సంక్షిప్తంగా:

“భూసంస్కరణలు → చిన్న రైతుల పెరుగుదల + భూ సమానత్వానికి పునాది”

📜 **బూర్గుల రామకృష్ణారావు ప్రభుత్వం అమలు చేసిన సంస్కరణలు**

👉 ఆధునిక వ్యవసాయ వ్యవస్థకు బలమైన పునాది

👉 తెలంగాణలో భూ సమానత్వానికి ప్రారంభమైన మార్పు

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision. Use beautiful colors also

కమ్యూనిస్టులపై ఉక్కుపాదం &

శాంతిభద్రతల పునరుద్ధరణ

నేపథ్యం

విలీన సమయంలో ఉద్రిక్త పరిస్థితులు

ప్రభావిత ప్రాంతాలు:

- నల్గొండ
- వరంగల్
- మెదక్
- హైదరాబాద్ పరిసరాలు

కారణాలు:

- రజాకార్ల కార్యకలాపాలు
- కమ్యూనిస్టుల సాయుధ రైతాంగ పోరాటం

ప్రభుత్వ చర్యలు

కఠిన నియంత్రణ చర్యలు

అమలు చేసిన చట్టం:

- కల్లోలిత ప్రాంతాల చట్టం (Suppression of Disturbances Act)

అదనపు చర్యలు:

- మద్రాస్, సెంట్రల్ ప్రావిన్సులు, బొంబాయి నుంచి సాయుధ పోలీసులు

పంక్బ్రధ చట్యలు

ముఖ్య పరిణామాలు

నవంబర్ 23, 1949

- నిజాం ఫర్మానా ద్వారా భారత రాజ్యాంగం అమలు

చర్యలు:

- కాశిం రజ్వీ వంటి రజాకార్లకు శిక్షలు

ఫలితాలు

✅ 1952 నాటికి కమ్యూనిస్టు కార్యకలాపాలు తగ్గుదల

✅ నిషేధం ఎత్తివేత

కొత్త దశ:

- కమ్యూనిస్టులు పార్లమెంటరీ రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశం

హైలైట్ బాక్స్

✨ సంక్షిప్తంగా: "కఠిన చర్యలు → శాంతి స్థాపన → ప్రజాస్వామ్య రాజకీయాలు"

👉 **తెలంగాణలో శాంతిభద్రతల పునరుద్ధరణకు కీలక దశ**

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision

పోస్టర్ హెడింగ్: ముల్కీ నిబంధనలు – ఉల్లంఘనలు & గైర్ ముల్కీ ఉద్యమం (1952)

సెక్షన్ 1: చరిత్ర

- ముల్కీ నిబంధనలు – 1919
- ప్రవేశపెట్టినవారు: మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్

ముఖ్య నిబంధన:

- 15 ఏళ్ల నివాసం → ఉద్యోగ అర్హత

సెక్షన్ 2: ఉల్లంఘనల కారణాలు (1948–1952)

పరిపాలనా మార్పులు:

- ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి సిబ్బంది నియామకం
- అన్ని వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం లక్ష్యం

భాష & వ్యవస్థ మార్పులు:

- ఉర్దూ → తెలుగు ప్రాధాన్యం
- జాగీర్దారీ రద్దు → కొత్త రెవెన్యూ ఉద్యోగాలు

నియామకాలు:

- 200+ భారత యూనియన్ అధికారులు

అక్రమాలు:

- దొంగ ముల్కీ సర్టిఫికేట్లు
- స్థానికేతరులకు ఉద్యోగాలు

ముఖ్య సమాచారం:

- 1919–34 → 84 మంది నాన్-లోకల్స్ HCS అధికారులు

సెక్షన్ 3: ఉపాధి కల్పన చర్యలు

సైన్యం తగ్గింపు:

- 17,870 → 10,415
- హైదరాబాద్, వరంగల్, ఔరంగాబాద్

పారదర్శక నియామకాలు:

- పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (ఎం.ఎ. రహమాన్)

శిక్షణ:

- బికనూరు → 1200 మందికి వృత్తి శిక్షణ

సెక్షన్ 4: గైర్ ముల్కీ ఉద్యమం (1952)

కారణాలు:

- నాన్ ముల్కీలు ఉద్యోగాలు ఆక్రమించడం
- స్థానిక సంస్కృతి అవమానం

వివక్ష:

- ఇంగ్లీషు, తెలుగు పరీక్షల ద్వారా ప్రమోషన్లు అడ్డుకోవడం

ఉద్యమం:

- యువత & విద్యార్థుల ఆందోళనలు
- హైదరాబాద్, వరంగల్ కేంద్రాలు

సెక్షన్ 5: పరిణామాలు

విచారణ కమిటీ:

- పింగళి జగన్మోహన్ రెడ్డి కమిటీ

ప్రభావం:

- స్థానిక హక్కులపై అవగాహన పెరుగుదల
- రాజకీయ చైతన్యం

ప్రభావం:

- స్థానిక హక్కులపై అవగాహన పెరుగుదల
- రాజకీయ చైతన్యం

హైలైట్ బాక్స్ ✨ సంక్షిప్తంగా:

"ఉల్లంఘనలు → అసంతృప్తి → ఉద్యమం"

ఫుటర్ CTA 👉 తెలంగాణలో స్థానిక హక్కుల కోసం ప్రారంభమైన ఉద్యమం

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

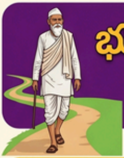

భూదానోద్యమం – ఆవిర్భావం (1951)

తెలంగాణలో అహింసాయుత భూ విప్లవం

సెక్షన్ 1: ప్రారంభం

- పాదయాత్ర ప్రారంభం
- నాయకత్వం: Vinoba Bhave
- సంఘటన:

- సంఘటన:
  - అఖిల భారత సర్వోదయ సమ్మేళనం – శివరాంపల్లి
  - ఏప్రిల్ 18, 1951 → పోచంపల్లి (నల్గొండ)
- ఇక్కడే భూదానోద్యమం ఆవిర్భవించింది

సెక్షన్ 2: తొలి భూదానం

- హరిజనుల విజ్ఞప్తి

- దాత: వెదిరె రామచంద్రారెడ్డి

- దానం: 100 ఎకరాల భూమి
- పంపిణీ:
  - పోచంపల్లి & జూలూరు గ్రామస్తులకు

సెక్షన్ 3: భూదాన యజ్ఞ బోర్డు

- ప్రారంభం:
  - శూన్య కమిటీ ఏర్పాటు

- తరువాత → భూదాన యజ్ఞ బోర్డు
- సభ్యులు:
  - ఉమ్మెత్తల కేశవరావు
  - కేతిరెడ్డి కోదండరామిరెడ్డి
  - సంగం లక్ష్మీబాయి

- అమలు విధానం:
  - ఖారీజ్ ఖాతా పద్ధతి

- ప్రయోజనాలు:
  - 3 సంవత్సరాలు శిస్తు మాఫీ
  - పేదలకు స్టాంపు డ్యూటీ మినహాయింపు

సెక్షన్ 4: జాతీయ గుర్తింపు

- ప్రశంసించినవారు: Jawaharlal Nehru

- వ్యాఖ్య:
  “యాభై వేల సైన్యం చేయలేని పనిని ఒక బక్కచిక్కిన మనిషి తెలంగాణలో చేస్తున్నాడు”

✨ సంక్షిప్తంగా: “అహింస + దానం + సమానత్వం = భూదానోద్యమం”

👉 ప్రపంచానికి ఆదర్శంగా నిలిచిన తెలంగాణ ఉద్యమం

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

వినోబా భావే పాదయాత్రలు
భూదానోద్యమ విస్తరణకు మహాయాత్రలు

మొదటి పాదయాత్ర (1951)

ప్రారంభం:
- ఏప్రిల్ 16, 1951 (శ్రీరామ నవమి)
- వార్ధా (మహారాష్ట్ర)

నాయకత్వం:
Vinoba Bhave

వ్యవధి: • 51 రోజులు • 200 గ్రామాలు

ముఖ్య సంఘటనలు:
- ఏప్రిల్ 20 – సిలువేరు
→ మద్ది వెంకట నారాయణరెడ్డి భూదానం
→ సర్వోదయ ఆశ్రమ స్థాపన

హాథకువ: • పోజోదలు

ముఖ్య సంఘటనలు:
- ఏప్రిల్ 20 – సిలువేరు
→ మద్ది వెంకట నారాయణరెడ్డి భూదానం
→ సర్వోదయ ఆశ్రమ స్థాపన

యాత్ర మార్గం:
- నల్గొండ → సూర్యాపేట → ఖమ్మం
- వరంగల్ → పెద్దపల్లి → మంచిర్యాల
- ఆదిలాబాద్ → చంద్రపూర్

ముఖ్య దానాలు:
- కేతిరెడ్డి సోదరులు (సూర్యాపేట)
- వేమనపల్లి సోదరులు (జూన్ 5)

రెండవ పాదయాత్ర (1955–56)

ప్రారంభం:
- డిసెంబర్ 1955
- ఎర్రపాలెం (ఖమ్మం)

స్వాగతం పలికినవారు:
Burgula Ramakrishna Rao

ముఖ్య సంఘటనలు:
- కొల్లూరు – సీఎం స్వాగతం
- జనవరి 30, 1956 – పోచంపల్లి చేరిక

భూసేకరణ:
- మహబూబ్ నగర్ → 40,000 ఎకరాలు

మార్గం:
- పోచంపల్లి → అలంపూర్ → రాయలసీమ

ప్రభావం

- భూదానోద్యమం విస్తరణ
- దేశవ్యాప్తంగా ప్రభావం
- సామాజిక సమానత్వానికి పునాది

సంక్షిప్తంగా:
"పాదయాత్రలు → భూదానం → సామాజిక మార్పు"

తెలంగాణలో ప్రారంభమైన ఉద్యమం దేశవ్యాప్తంగా విస్తరించింది

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.

జయప్రకాష్ నారాయణ పర్యటన & రజతోత్సవాలు
భూదానోద్యమం – విస్తరణ & వారసత్వం

సెక్షన్ 1: జయప్రకాష్ నారాయణ పర్యటన (1952)

నాయకుడు:
Jayaprakash Narayan

పర్యటన ప్రాంతం:
- మహబూబ్ నగర్ జిల్లా

విశేషం:
- కల్వకుర్తి – ఒక నిరక్షరాస్యురాలు

👉 తన 6 ఎకరాల్లో 2 ఎకరాలు భూదానం

✨ ప్రజల్లో చైతన్యం పెంపు

సెక్షన్ 2: రజతోత్సవ పాదయాత్ర (1975–1976)

నాయకత్వం:
- జి. మాణిక్యరావు

వ్యవధి:
- ఏప్రిల్ 19, 1975 → ఏప్రిల్ 18, 1976

ప్రారంభం:
- Fakhruddin Ali Ahmed
→ హైదరాబాద్‌లో జ్యోతి వెలిగింపు

ముగింపు:
- Jalagam Vengala Rao ఆధ్వర్యంలో
- తిరుపతి సభలు

సెక్షన్ 3: ప్రభావం

భూదానోద్యమం కొనసాగింపు

సామాజిక సమానత్వానికి బలమైన సందేశం

హైలైట్ బాక్స్

సంక్షిప్తంగా: “ప్రజా చైతన్యం + అహింసా మార్గం = సామాజిక మార్పు”

ముగింపు (Conclusion)

నిజాం నిరంకుశ పాలన అనంతరం వచ్చిన సంక్షోభాలకు 👉 చారిత్రక పరిష్కారాలు

ముల్కీ ఉద్యమం: • స్థానిక హక్కుల కోసం పోరాట స్ఫూర్తి

భూదానోద్యమం: • అహింసా మార్గంలో భూ సమానత్వం

ఫలితం: • తెలంగాణ → పోరాటం & త్యాగాల గడ్డగా గుర్తింపు

ఫుటర్ CTA 👉 చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచిన తెలంగాణ ఉద్యమాలు

Follow TelanganaWEB for more Learning & Revision.